

REVIZE ŘÁDU PASTÝŘSKÉ SLUŽBY

A) Úvod

Církevní pastýřská rada svolává pravidelně na podzim poradu členů a náhradníků oblastních pastýřských rad a církevní pastýřské rady, jak jí to ukládá Řád pastýřské služby (ŘPS). Účelem porady je vzdělávání členů pastýřských rad, konzultace a výměna zkušeností. Od členů pastýřských rad vzešel podnět k úpravě ŘPS. Je reakcí na praktické otázky, které činnost PR přináší.

Synodní rada se s konkrétními podněty PR seznámila a zadala PO organizačnímu a právnímu, aby na jejich základě připravil návrh úprav ŘPS, které zpřesní pravidla pastýřské služby a činnost PR.

B) Oblasti, jichž se úpravy ŘPS týkají

Zasílání rozhodnutí o předběžném posouzení

V současnosti panuje nejistota, jestli má oblastní pastýřská rada poslat rozhodnutí o odmítnutí podnětu pro zjevnou nepřijatelnost také členovi volanému ke kázni. I když je možné ke kladné odpovědi dospět na základě interpretace čl. 11 odst. 2 ŘPS, není takový závěr samozřejmý. Je proto na místě vyjasnění přímo v čl. 7 odst. 4 ŘPS.

Čl. 7. Provádění pastýřské služby

4. Oblastní pastýřská rada podnět k zahájení řízení po jeho obdržení předběžně posoudí a rozhodne o
- a. odmítnutí podnětu pro zjevnou nepřijatelnost,
 - b. zahájení smířčího řízení, nebo
 - c. zahájení řízení ve věci kázně.

Přijaté rozhodnutí oblastní pastýřská rada zašle církevní pastýřské radě, členovi volanému ke kázni a tomu, kdo podnět podal.

Odvolání

V praxi pastýřských rad vyvstala otázka, zda je možné podat odvolání proti rozhodnutí oblastní pastýřské rady o odmítnutí podnětu pro zjevnou nepřijatelnost. Připustit odvolání v těchto případech se jeví jako vhodné především za účelem udržení jednotné praxe při rozhodování o důvodech zjevné nepřijatelnosti.

ŘPS doposud obecně nestanoví, proti jakým rozhodnutím je odvolání přípustné. Kazuistický přístup zatěžuje text řádu a zvyšuje riziko, že se na některé případy zapomene. Navrhuje se proto zavedení obecného pravidla, podle kterého bude možné napadnout odvoláním všechna rozhodnutí, kterými se řízení končí, tj. u kterých není možnost zhojení chyb později v řízení. Odvolání samozřejmě nemá být přípustné v případech, kdy to ŘPS výslovně vylučuje, např. v čl. 8 odst. 4.

Čl. 11. Odvolání

3. Odvoláním je možné napadnout každé rozhodnutí oblastní pastýřské rady, kterým se řízení končí, pokud tento řád nestanoví jinak. Odvolání lze podat do 30 dnů od doručení písemného rozhodnutí.

Člen svolávající pastýřskou radu po volbě

V praxi je často obtížné zjistit, který člen pastýřské rady je nejstarší. Údaje o datech narození všech členů zpravidla nejsou členům pastýřských rad snadno dostupné. Jeví se proto jako praktičtější určit, že ustavující jednání svolá starší z kazatelů, neboť kazatelé zpravidla vědí, kdo z nich je starší, popř. to mohou snadno zjistit dotazem na ÚCK.

Čl. 6. Pravidla činnosti pastýřských rad

2. Po zvolení svolá pastýřskou radu k ustavení věkem nejstarší člen **z řad kazatelů**. Každá pastýřská rada zvolí ze svého středu předsedu a dohodne se na organizačních pravidlech svého jednání.

Vyloučení celé oblastní pastýřské rady pro podjatost

V současnosti ŘPS umožňuje v případě podjatosti vyloučení pouze jednotlivých členů oblastní pastýřské rady. Nemá však vhodný nástroj pro případy, kdy je ohrožena nestrannost většiny členů oblastní pastýřské rady. Tak tomu může být například při posuzování podnětů týkajících se seniora nebo seniorátního výboru. V takových případech nepomůže ani povolání náhradníků, pokud budou ze stejného seniorátu.

Pro zajištění větší důvěryhodnosti a nestrannosti se navrhuje, aby se v takovýchto případech mohla pro podjatost vyloučit celá oblastní pastýřská rada. Důvody pro své vyloučení předloží církevní pastýřské radě, která je přezkoumá. Pokud se s nimi ztotožní, přikáže věc k projednání jiné oblastní pastýřské radě. Pokud je nebude považovat za dostatečně závažné nebo podložené, rozhodne o tom, že má věc projednat původní oblastní pastýřská rada.

Čl. 6. Pravidla činnosti pastýřských rad

5. Je-li některý člen pastýřské rady v příbuzenském poměru se stranou řízení nebo jsou dány jiné důvody k pochybnostem o jeho nestrannosti, rozhodne pastýřská rada o povolání náhradníka. V takovém složení pak pastýřská rada celý případ projedná znovu. **Proti rozhodnutí oblastní pastýřské rady o povolání náhradníka je přípustné odvolání.**

6. ~~Proti rozhodnutí oblastní pastýřské rady o povolání náhradníka dle odst. 5 je přípustné odvolání k církevní pastýřské radě.~~ **Jsou-li pochybnosti o nestrannosti většiny členů oblastní pastýřské rady, předloží oblastní pastýřská rada věc církevní pastýřské radě. Církevní pastýřská rada posoudí míru ohrožení nestrannosti a rozhodne, která oblastní pastýřská rada má věc projednat.**

Slib členů pastýřských rad

Členové pastýřských rad v současnosti, na rozdíl od řady jiných pověřených členů církve, nemusejí skládat slib. Navrhuje se zavést slib člena pastýřské rady, který mu pomůže zvědomit charakter jeho činnosti a odpovědnosti. Slib bude skládat na prvním jednání pastýřské rady po své volbě; v případě nepřítomnosti na ustavujícím jednání složí slib na prvním jednání, kterého se bude účastnit.

Změna Řádu pastýřské služby čl. 6 odst. 2

Synod usnáší změnu čl. 6 Řádu pastýřské služby. Dosavadní odstavec 2 se mění takto:

Čl. 6. Pravidla činnosti pastýřských rad

2. Po zvolení svolá pastýřskou radu k ustavení věkem nejstarší člen **z řad kazatelů**. Každá pastýřská rada zvolí ze svého středu předsedu a dohodne se na organizačních pravidlech svého jednání. **Člen pastýřské rady složí slib na prvním jednání, kterého se účastní. Složení slibu probíhá tak, že předseda pastýřské rady slib přečte a člen pastýřské rady stvrdí svůj souhlas podpisem. Slib zní: „Slibuji, že budu jako člen pastýřské rady vykonávat svěřenou službu svědomitě, spravedlivě, nestranně a v souladu s Písmem svatým a církevními řády. V rozhodování budu hledat pravdu, dbát na zachování řádu a kázně v církvi a zároveň usilovat o smíření a nápravu. Zachovám mlčenlivost o tom, co má zůstat důvěrné.“ Odmítne-li člen pastýřské rady složit slib nebo složí-li jej s výhradou, jeho členství v pastýřské radě zaniká.**

Rozšíření možných členů pastýřských rad o bývalé presbytery

V současnosti se členem pastýřské rady může z řad laiků neprávnicků stát pouze člen církve, který je v den volby presbyterem. V důsledku tohoto pravidla se nemohou členy pastýřských rad stát členové církve, kteří mají mnohaleté zkušenosti ve staršovstvu a z nějakého legitimního důvodu v této službě dále nepokračují (například se rozhodli přenechat místo mladším nebo rodinným příslušníkům). Přitom by mohli být ideálními členy pastýřských rad za „presbytery”: mají zkušenosti ze staršovstva, nejsou zatíženi potenciálním střetem zájmů vyplývajícím z členství ve staršovstvu a nenesou časové břemeno aktivní činnosti ve staršovstvu. Z těchto důvodů se navrhuje umožnit volbu do pastýřských rad také ex-presbyterům.

Čl. 3. Pastýřské rady

4. Každá pastýřská rada musí být složena alespoň ze dvou členů ČCE, kteří jsou v den volby staršími nebo v minulosti byli členy staršovstva, dvou kazatelů s osvědčením o způsobilosti k ordinované službě faráře nebo jáhna a jednoho člena ČCE s vysokoškolským právnickým vzděláním, a je-li to možné i s praxí v právníce profesi. Tomuto složení odpovídá i složení volených náhradníků. Evidenci členů a náhradníků pastýřských rad vede církevní pastýřská rada.

Výroční zpráva o činnosti pastýřských rad

Dosavadní informace poskytované církevní pastýřskou radou předsednictvu synodu obsahují jen kusé statistiky, které nemají velkou vypovídací hodnotu. Navrhuje se proto, aby církevní pastýřská rada podávala podrobnější zprávy, ze kterých bude zřejmé, jaké typy případů pastýřské rady řeší, jaké v nich vidí trendy nebo v čem vidí rizika či nedostatky aktuálního nastavení systému. Podrobnější informace mohou usnadnit hodnocení, jestli systém pastýřské služby funguje dobře, popř. jaká opatření by mohla pomoci ke zlepšení.

Zpráva církevní pastýřské rady by samozřejmě měla respektovat soukromí účastníků řízení, svědků nebo dalších osob, kterých se proběhlá řízení dotýkala. Při formulaci textu zprávy by církevní pastýřská rada měla vycházet z rozsahu veřejně dostupných informací o projednávaných případech a hodnotit, jaké další informace je nezbytné zveřejnit, aby bylo dosaženo účelu zprávy.

Čl. 12. Protokoly, spisy, evidence a zpráva o činnosti pastýřských rad

5. Církevní pastýřská rada každoročně podává zprávu informuje předsednictvu synodu o činnosti pastýřských rad, počtu řízení, tématech projednávaných případů a zjištěních, která jsou relevantní pro nastavení systému pastýřské služby která se vedou u všech pastýřských rad, a jejich výsledcích bez uvedení stran řízení a jejich předmětu. Církevní pastýřská rada dbá na to, aby rozsah ve zprávě zveřejňovaných informací nezasahoval nepřiměřeným způsobem do soukromí dotčených osob.

C) Návrh usnesení

Synodní rada předkládá synodu následující návrh usnesení:

1. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 7 odst. 4, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 1.
2. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 11 odst. 3, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 1.
3. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 6 odst. 2, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 1–2.
4. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 6 odst. 5 a 6, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 2.
5. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 6 odst. 2, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 2.
6. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 3 odst. 4, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 3.
7. Synod usnáší změnu Řádu pastýřské služby čl. 12 odst. 5, jak je uvedena v tisku č. 22 na str. 3.